

UDK 005(048.83)

DOI 10.7251/SVA1714327T

COBISS.RS-ID 6494744

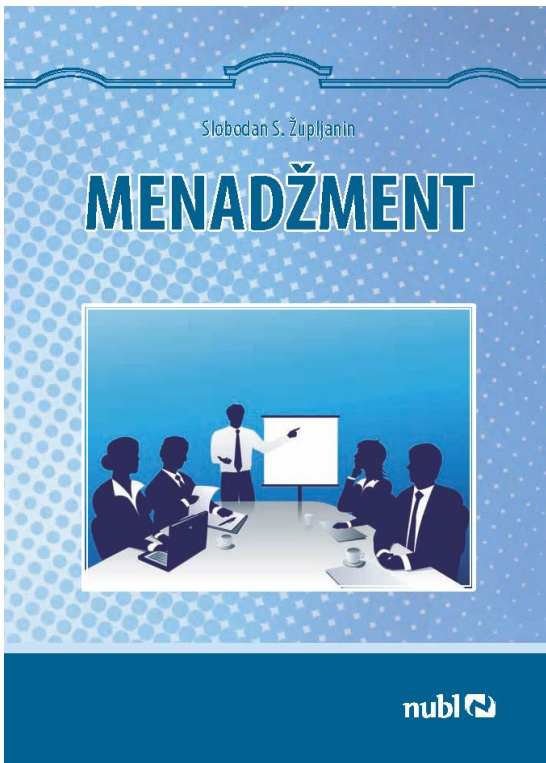
PRIKAZ KNJIGE

MENADŽMENT

Autor: Prof. dr Slobodan Župljanin

Izdavač: Nezavisni univerzitet Banja Luka, 2016.

Štampa: Grafid Banja Luka

Knjiga “Menadžment” autora prof. dr Slobodana Župljanina predstavlja odlično optimiziran i skladan mozaik teorijskih pogleda na menadžment, uz puno uvažavanje društveno-ekonomskih pretpostavki za njegov nastanak i produktivan razvoj. Konceptijski, sadržaj udžbenika je strukturiran tako da čitaocu pruži neophodnu teorijsku, ali i praktičnu osnovu za razumevanje nauke o menadžmentu. S pozivom na savremenu teoriju i progresivnu praksu, autorovoj pažnji nije promakla činjenica da ni najveći gurui, utemeljivači, naučne

misli iz oblasti menadžment teorije i prakse, nisu ravnodušni prema poimanju reči menadžment. Istina, u literaturi je menadžment kao nastavno-

naučna disciplina poodavno stekao pravo građanstva. Menadžment i menadžeri nisu repa bez korena. Oni imaju svoju prošlost, sadašnjost i budućnost. Domaćinsko poslovanje, gazdovanje, racionalno upravljanje faktorima proizvodnje (imovinom), sve nas asocira na menadžment.

Ruku na srce, anglosaksonska literatura i njen globalni "virus" standardizacije, a potom iskorak na ostale naučno-tržišne niše (prostore), internacionalizovali su reč menadžment. Svuda oko nas čuje se reč menadžment-menadžer. Možda će se "neuki" zapitati: šta znači menadžment kao proces, ako u tom procesu ne postoji ključna "ličnost-igrač" to jest menadžer. Pitanje je na mestu, dokaza za to ima više. Pomenimo samo jedan: ni najbolja lokomotiva, ako nema dobrog mašinovođu, ne može savladati prostorno-vremensko pomeranje putnika od polazne do krajnje stanice. O efiksnosti i efektivnosti u ovom slučaju je suvišno govoriti. Stoga se s pravom pita prof. Župljanin: mogu li se raditi prave stvari na pravi način, ako menadžment proces i menadžeri nisu u korelaciji, bolje reći u "simbiozi" kako bi se prave stvari radile na pravi način.

Nadalje, autor nas podseća da se i pored obilja literature naučno-stručna javnost "nećka", ne usuđuje da eksplicitno kaže: šta je menadžment? Nauka, upravljački proces? Veština koja se stiče u akademskim krugovima na Univerzitetu, u praksi... itd. To je funkcija sa više nepozntih. Dodatno, otvara se i pitanje: kako su neki menadžeri uspešni, a da je njihovo menadžersko obrazovanje teorijski "skromno-plitko". Rizikujemo da budemo pogrešno shvaćeni, da smo "protiv" menadžment obrazovanja, još gore, da, kada govorimo o ovim uspešnim menadžerima sa "skromnim" obrazovanjem, mislimo na ljude iz sektora sive ekonomije, tranzicione ekonomije ili "miljenike" vladjuće oligarhije, partokratiju, kao omiljeno "čedo" na ovim postranzicionim prostorima.

Pri definisanju menadžmenta, prof. Župljanin kreće od analiza, donošenja odluka i aktivnosti, koje svaka organizacija preduzima u cilju stvaranja i zadržavanja ozbiljne tržišne pozicije. U osnovi, menadžment svoje mesto nalazi u odgovoru na pitanje koje autor postavlja: Kako i zašto su neke organizacije u domaćoj i svetskoj privredi uspešnije od ostalih? Prema ovoj konstataciji, izazov pred kojim se autor nalazio, njegovo radno i naučno iskustvo u proteklom, veoma plodnom periodu, preporučuje nam menadžersku strategiju, koja obezbeđuje prednost u odnosu na druge i koja može trajati dugoročno i primjenjivati se u praksi kao dobro planiran, osmišljen i vođen zadatak.

U ovoj knjizi, autor na vrlo ubedljiv način, prenosi deo svoje teorije uspešnosti upravljanja koja se zasniva na nekoliko ključnih fokusa usmerenih prema ostvarivanju ukupnih upravljačkih ciljeva organizacije, kao što su:

- priprema, promocija i realizacija jasne, precizne i ostvarljive makroekonomske strategije;
- usaglašenost makro i mikro ekonomskih domaćih i evropskih strateških politika u primeni menadžmenta;

- uključivanje brojnih segmenata od naučnog prema praktičnom pristupu, kojima obrađuje kratkoročne i dugoročne ciljeve i perspektive menadžmenta, kao nezaobilaznog aktuelnog procesa u čitavom svijetu;
- jasno i brzo prepoznavanje balansa između efektivnosti i efikasnosti menadžmenta u njegovoj implementaciji.

Da ne bismo bili pogrešno shvaćeni, autor, nas navodi-podstiče da zajednički razmišljamo na temu: kako je neko postao pesnik, književnik, pisac, a da mu je fakultet bio samo akademski oreol. Ovim se ne scrpljuje lista filozofskih rasprava na temu šta je i kako se postaje menadžer. Zaključićemo, setimo se samo, koliko je istorija iznedrila dobrih vojskovođa, a da nisu ni bili svesni da je u njihovoj svesti (ponšanju) bila "ugrađena" veština: istraživanja (izviđnja-osmatranja), planiranja, organizovanja, liderstva i kontrole. Eto, to su osnovne odrednice-elementi menadžment procesa koje prof. dr Slobodan Župljanin nenametljivo, po sistemu finog podešavanja (kratkih koraka), implementira u rukopis svoje knjige dajući joj posebnu vrednotu. Na taj način, on kreira dodatnu vrednost za: studente, naučno-stručnu javnost, menadžere, zaposlene u javnom, kao i proizvodnom (realnom) sektoru i druge koji pokazuju različite vrste interesovanja za menadžment. To je na poseban, znalčki način, autor, uspeo da ukomponuje u sadržaj ponudne knjige.

Ova knjiga predstavlja lični doprinos prof. Župljanina prema široko rasprostranjenim i posvećenim naporima u cilju poboljšanja kvaliteta menadžera, prezentujući materijale iz vlastitog praktičnog iskustva o ulozi menadžmenta i menadžera. Zato je knjiga posvećena studentima ekonomije i menadžmenta, sadašnjim i budućim menadžerima, koji sebe treba da posmatraju kao studente „zauvek“, ukoliko žele da postignu svoje ciljeve i odsanjaju svoje snove.

Sadržaj ove knjige obuhvata ključne elemente koje menadžeri moraju znati i primenjivati. Zato, naslov u suštini sadejstvuje sa sadržajem knjige i istovremeno je problem koji se obrađuje od velikog značaja za nauku menadžmenta u 21. veku, sa višeslojnim primenljivim vrednostima koji nose kvalitetne ideje o nauci i literaturi, kao nova i sadržajna publikacija u kojoj je cilj jasno formulisan, ali istovremeno i precizno obrađen, gde je svako poglavlje prezentovano na sveobuhvatan način, kako bi odgovorio izazovima novog vremena, novoj filozofiji menadžerske ekonomije.

Pored brojnih noviteta koji su došli do izražaja u ponuđenoj knjizi, ima li još mnogo šta reći! Lično sam imao priliku da slušam izlaaganja naučno-stručnih radova na ovu temu, gde su do izražaja došli ovi noviteti. Testirajući ove novine u oblasti menadžmenta na kompetentnim naučnostručnim tribinama prof. dr Slobodan Župljanin je pokazao da je veoma kompetentan sagovornik iz ove oblasti.

Na kraju, ali ne i po važnosti, kvalitet teksta, sa naučnog i stručnog aspekta, nalazi se na veoma zavidnom nivou i prilagođen je savremenom

izučavanju menadžmenta na akademskim studijama visokoškolskih ustanova. Pristup elaboraciji problema je moderan, savremen, znalački. Koristeći najsavremenije svetske modele i metode, autor na, njemu svojstven način, ikazuje na mogućnost primjene globalnih rešenja u realnoj domaćoj i međunarodnoj praksi. Shodno tome, kao i načinom eksplikacije nastavnog gradiva, prof. dr Slobodan Župljanin je pripremio i ponudio savremeno oblikovan udžbenik, pa ga svesrdno preporučujem studentima prvog i drugog ciklusa akademskih studija za izučavanje predmeta iz oblasti menadžmenta na visokoškolskim ustanovama.

Knjiga je izuzetno poučna i korisna i svima drugima koji se na bilo koji način bave teorijskim i/ili praktičnim pitanjima i problemima upravljanja.

I na samom kraju, sa zadovoljstvom mogu da konstatujem da je knjiga u suštinskom sadržajnom, grafičkom i tehničkom uređenju, urađena u skladu sa visokim međunarodnim standardima.

Prof. dr Sreten Ćuzović

Redovni profesor Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Nišu
Redovni član Naučnog društva ekonomista Srbije (NDES)